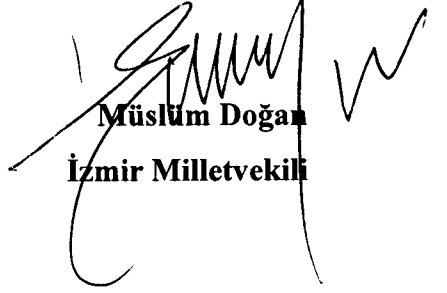

3332
21.12.2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

19-26 Aralık 1978 tarihlerinde Kahramanmaraş'ta gerçekleşen ve tarihe "Maraş katliamı" olarak geçen olaylar sonucunda resmi rakamlara göre en az 105 vatandaşımız, Resmi olmayan rakamlara göre ise 500'e yakın vatandaşımız yaşamını yitirmiştir. 210 ev ve 70 işyerinin tahrip edildiği olayların 38. Yılında hala Maraş Katliamının üzerindeki sis perdesi kaldırılmamış, yarattığı travmanın izleri hala silinememiş ve aradan geçen 38 yıla rağmen gerçek failler bulunamamıştır. Maraş Katliamı sırasında yaşananların açığa çıkarılması amacıyla Anayasa'nın 98'inci İç Tüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederiz.

Müslüm Doğan
İzmir Milletvekili

GEREKÇE

Maraş'ta 19 Aralık 1978 gecesi Çiçek Sinemasına yerleştirilen bomba sonucu çıkan olaylar 7 gün sürmüş, resmi verilere göre en az 105 kişi hayatını kaybetmiş, 176 kişi yaralanmış, 210 ev ve 70 işyeri tahrip edilmiştir. Resmi olmayan beyanlara göre yaşamını yitirenlerin sayısının 500 civarında olduğu belirtilmektedir. Katliam sonrası Maraş'ta yaşayan Aleviler, iş yerlerini ve evlerini bırakarak kentten ayrılmak zorunda kalmışlardır. Maraş Katliamı sonrasında 11 kentte sıkıyönetim ilan edilmiştir. Sıkıyönetim mahkemelerinde görülen davalar 1991 yılına kadar devam etmiş bu süreçte olaylara karıştığı gerekçesiyle 804 kişiye dava açılmış, 29 kişi idam, 7 kişi müebbet hapis, 321 kişi de 1-24 yıl arasında hapis ile cezalandırılmıştır. Cezalar 1991 yılında çıkarılan Terörle Mücadele Yasası nedeniyle ertelenmiş, daha sonra da tutuklular serbest bırakılmıştır.

Türkiye'de tüm inançların ve etnik kimliklerin bir arada, kardeşçe ve barış içerisinde yaşamak gibi bir derdi olan her toplumsal ve siyasal kesimin, 1978'den beri aydınlatılamayan Maraş Katliamının halklar arasında nasıl kırılmalar yarattığının sorgulanması gerekmektedir.

Her insan Maraş katliamı özelinde Türkiye'de geçmişle yüzleşmenin adımını atabilmelidir. Maraş katliamı özelinde oluşturulacak hakikat ve yüzleşme deneyimi Dersim, Çorum, Sivas, Gazi, Roboski, Suruç, Ankara Garı, Beşiktaş, Kayseri katliamları ve son olarak Rusya Federasyonu Ankara Büyükelçisine karşı yapılmış suikastten tutalım da günümüzde sokağa çıkma yasakları adı altında yaşanan sayısız insan hakkı ihlallerine kadar toplumsal kırılmalara neden olan tüm acıların açığa çıkarılması için önemli bir örnek teşkil edecektir.

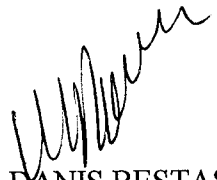
İç hukukumuz bakımından bağlayıcı olan Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 3. Maddesinde “Hiç kimse işkenceye, insanlık dışı yada onur kırıcı ceza ve işlemlere tabi tutulamaz”. 2. maddesinde ise “Herkesin yaşam hakkı yasa ile korunur. Mahkemece hükmedilen bir cezanın infaz edilmesi dışında hiç kimsenin yaşamına kasten son verilemez..” düzenlemesi yer almaktadır.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi vermiş olduğu kararlarda; “Yaşama hakkına müdahale olan, işkence ve kötü muamele oluşturan eylemlerin işlendiği durumlarda etkili bir soruşturma yürütülerek sorumluları tespit edip cezalandırılması hususunda devletlerin pozitif

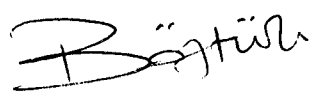
yükümlülüğü olduğu, yaşama hakkını ihlal ettiği iddia edilen ve/veya işkence ve kötü muamele iddiaları ile suçlanan kamu görevlilerinin af ve zamanaşımından yararlandırılmamasının gerektiği" belirtilmiştir.

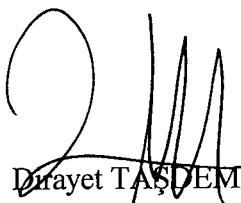
Uluslararası hukukun kabul ettiği bu kural bir çok Avrupa ve Latin Amerika ülkesinde darbeciler ve insanlığa karşı suç işleyenler hakkında yapılan yargılamalarda temel dayanak noktası olmuştur. Bununla ilgili olarak Almanya'da 1946 yılında işlenen insanlığa karşı suç ile ilgili dava somut bir örnektir. Bu davada yargılaması yapılan suçun ulusal yasalara 1994 yılında girmesine rağmen Talin Yüksek Mahkemesi AİHS'nin 7/2.maddesini uygulayarak insanlığa karşı suçta zaman aşımı veya geçmişe etkili uygulama yasağının söz konusu olmadığına karar vermiştir.

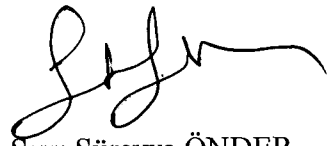
Türkiye Cumhuriyetinin taraf olduğu Avrupa İnsan Hakları Sözleşmelerinde ifade edildiği üzere Maraş Katliamı insanlık suçu kapsamındadır. Bu bağlamda yaşananların bir daha tekrar etmeyeceği bir gelecek için Maraş katliamının her yıl Maraş'ta anılmasını, Maraş'a bir katliam anıtı yapılmasını ve bu anıtın üzerine katliamda ölümü tespit edilen tüm yurttaşlarımızın isimlerinin yazılmasını, Türkiye Cumhuriyeti devletinin resmi olarak Alevilerden özür dilemesini ve devletin, bugüne kadar mükafatlandığı katilleri cezalandırması Alevi toplumun ve duyarlı bütün kesimlerin ortak beklentisidir. Bu kapsamda, 1978'te Maraş'ta nefret suçuyla gerçekleşen katliamı planlayanların ve siyasi destek sunanların tespiti, sorumluların bulunması amacıyla Meclis araştırması açılması büyük bir elzem teşkil etmektedir.

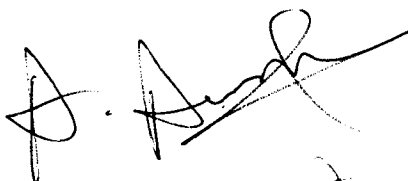

Meral DANIŞ BEŞTAŞ 2
HDP Adana Milletvekili

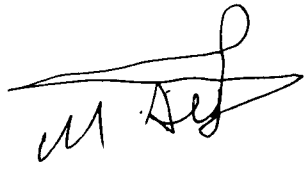

Behçet YILDIRIM 3
HDP Adıyaman Milletvekili

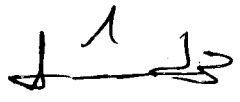

Berdan ÖZTÜRK 4
HDP Ağrı Milletvekili

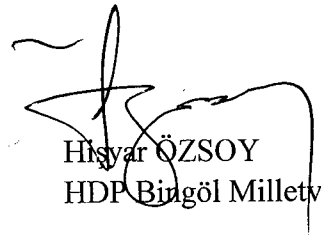

Dürayet TAŞDEMİR 5
HDP Ağrı Milletvekili

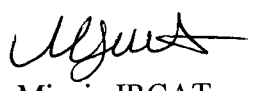

Sırrı Süreyya ÖNDER 6
HDP Ankara Milletvekili

Ayşe ACAR BAŞARAN 7
HDP Batman Milletvekili

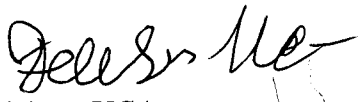

Mehmet Ali ASLAN 8
HDP Batman Milletvekili

Saadet BECEREKLİ 9
HDP Batman Milletvekili

Hıyar ÖZSOY 10
HDP Bingöl Milletvekili

Mizgin İRGAT 11
HDP Bitlis Milletvekili

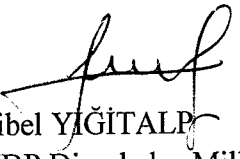

Altan TAN 12
HDP Diyarbakır Milletvekili

Feleknas UCA 13
HDP Diyarbakır Milletvekili

İmam TAŞÇIER 14
HDP Diyarbakır Milletvekili

Nimetullah ERDOĞMUŞ
HDP Diyarbakır Milletvekili

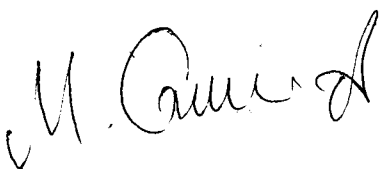
N

Sibel YİĞİTALP
HDP Diyarbakır Milletvekili

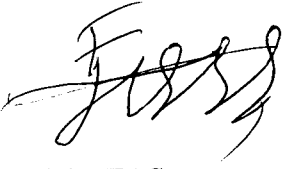

Ziya PİR
HDP Diyarbakır Milletvekili

Mahmut TOGRUL
HDP Gaziantep Milletvekili

I

Mehmet Emin ADIYAMAN
HDP Iğdır Milletvekili

Celal DOĞAN
HDP İstanbul Milletvekili

Erdal ATAŞ
HDP İstanbul Milletvekili

Kadri YILDIRIM
HDP Siirt Milletvekili